

2019 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Β' Γενικού Λυκείου
Γενικής Παιδείας

Σάββατο 13 Απριλίου 2019 | Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΘΕΜΑΤΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Όταν η αναπηρία γίνεται τέχνη ...

Το γλυπτό άγαλμα μιας γυμνής εγκύου χωρίς χέρια και πόδια, που **εκτέθηκε** στην Trafalgar Square, σε μία από τις πιο πολυσύχναστες πλατείες του Λονδίνου, αναζωπυρώνει ερωτηματικά για τον ρόλο της τέχνης σήμερα, αλλά και για το μέχρι πού μπορεί να φτάσει η επινοητικότητα ενός δημιουργού, προκειμένου να πετύχει ... τι, αλήθεια, να πετύχει;

Η αναπηρία, όταν αναγορεύεται σε τέχνη (disability art), όταν σοκάρει και **προβοκάρει** με την οριακότητά της, ποιον τελικά θεραπεύει; Την υπόθεση της τέχνης, που έχει, έτσι κι αλλιώς, προορισμό να αφυπνίζει τις κοιμισμένες αισθήσεις και, σαν ένα σφυρί, να κομματιάζει την παγωμένη μέσα μας θάλασσα; Ή μήπως εκείνο που η καλλιτεχνική αναπαράσταση της αναπηρίας θεραπεύει είναι την ίδια την υπόθεση της αναπηρίας, την ευαισθητοποίηση, δηλαδή, του κοινού σε ένα θέμα ταμπού;

Η αναπηρία είναι ένα εμπόδιο στην **ψευδαίσθηση** της ανύπαρκτης πληρότητας. Υπενθυμίζει τη φθορά, το παρακμιακό, τον θάνατο δηλαδή. Σήμερα, όσο και αν η ρητορεία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανθεί, όσο και αν τα άτομα με ειδικές ανάγκες κατακτούν ολοένα και περισσότερα δικαιώματα, ας μη γελιόμαστε, ο φόβος, η άρνηση, οι διακρίσεις εξακολουθούν να παραμένουν, **υποδαυλιζόμενα** από το ανησυχητικά **οικείο** φάντασμα του θανάτου.

Τα έργα με θέμα την αναπηρία δεν **επιδιώκουν** να τη συγκαλύψουν και να τη μεταμφιέσουν, αλλά ευθαρσώς να την προβάλουν ως τέχνη στον ανοιχτό ορίζοντα. Δεν κρύβουν, αντίθετα υπερφωτίζουν. Κάνουν κραυγαλέα ορατό το μη καταδείξιμο. Η

2019 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

αναπηρία γίνεται η πρώτη και η ύστατη ύλη για τη δημιουργία έργων τέχνης που συναρπάζουν, όπως το πρόσφατο άγαλμα της Άλισον Λαπέρ, η οποία προσέφερε το ανάπηρο σώμα της ως μοντέλο στον ευφάνταστο καλλιτέχνη.

Το άγαλμα του Κουίν αίρει όλα τα ταμπού περί συγκάλυψης και απόθησης και άρνησης της αναπηρίας. «Εύγε» ζητωκραύγαζαν οι μεν. «Οι ανάπηροι βρίσκουν τη θέση που τους αρμόζει». «Όχι, δεν είναι σωστό», φώναζαν οι δε. «Το μόνο που επιτυγχάνεται μέσα από τέτοια προβολή είναι η γκετοποίηση και η θεαματικοποίηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες».

Συλλογιζόμουν πόσο επινοητικός είναι ο ανθρώπινος ψυχισμός και σε πόσα τερτίπια καταφεύγει, προκειμένου να παραμείνει αδιατάρακτα ασφαλής. Το μικρό παιδί που φοβάται τα φαντάσματα έχει δύο τρόπους άμυνας. Ο ένας είναι να πεισθεί ότι δεν υπάρχουν. Ο άλλος είναι να μιλά συνεχώς γι' αυτά, για να ξερκίζει τον φόβο του. Με ένα λευκό σεντόνι να παριστάνει το ίδιο το φάντασμα, για να πάψει να φοβάται. Η αναπαράσταση, επομένως, έχει τον δικό της τρόπο να αμβλύνει τις οδύνες και τις ηδόνες του τρόμου.

Οι αισιόδοξες αναγνώσεις του αγάλματος περίσσεψαν. «Η δύναμη της ζωής», «Η περήφανη μάνα» κ.λπ., κ.λπ. Πουθενά δεν είδα αυτή την άλλη ανάγνωση, ότι δηλαδή, έτσι όπως είναι τα πράγματα, μόνο μέσα από ένα ανάπηρο σώμα, βλέπε μια ανάπηρη τάξη πραγμάτων, θα έλθει η νέα ζωή...

Διασκευή επιφυλλίδας της Φωτεινής Τσαλίκουλου, εφημερίδα Τα Νέα, 11 / 7 / 2006

(Η Φωτεινή Τσαλίκουλου είναι συγγραφέας και καθηγήτρια Ψυχολογίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο. Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο της Γενεύης και ειδικεύτηκε στην Κλινική Ψυχολογία. Είναι συγγραφέας επιστημονικών βιβλίων και δοκιμίων. Μυθιστορήματά της έχουν ανέβει στο θέατρο, έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες και κυκλοφορούν στην Ευρώπη και την Αμερική).

2019 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

- A.** Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο σε 120 – 140 λέξεις.
(μονάδες 20)
- B1.** Με βάση το κείμενο που σας δόθηκε, να επιλέξετε τις φράσεις που νοηματικά συμπληρώνουν τις προτάσεις που σας δίνονται στη συνέχεια:
- i.** Το γλυπτό άγαλμα μιας γυμνής εγκύου χωρίς χέρια και πόδια, που εκτέθηκε στην Trafalgar Square, εγείρει προβληματισμό σχετικά με:
- α. τη σχέση της τέχνης με τη ζωή.
  - β. τη φαντασία και την εφευρετικότητα του καλλιτέχνη.
  - γ. τις ρατσιστικές διαθέσεις ενός καλλιτέχνη.
- ii.** Η αναπηρία υπενθυμίζει:
- α. την αδυναμία του ανθρώπου να αποδεχθεί την ελλειμματικότητά του.
  - β. ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα διασφαλίζονται σήμερα πλήρως.
  - γ. ότι ο άνθρωπος δεν φοβάται πλέον τον θάνατο.
- iii.** Τα έργα με θέμα την αναπηρία:
- α. συσκοτίζουν το πρόβλημα αυτό.
  - β. αναδεικνύουν το πρόβλημα αυτό.
  - γ. προκαλούν σφοδρές και βίαιες διαμαρτυρίες.
- iv.** Το άγαλμα του Κουίν:
- α. προκάλεσε θετικά μόνο σχόλια.
  - β. προκάλεσε αρνητικά μόνο σχόλια.
  - γ. αντιμετωπίστηκε με αμφιθυμία από την κοινή γνώμη.
- v.** Ένας άνθρωπος μπορεί να μιλάει για τους φόβους του:
- α. επειδή δεν θέλει να τους ξεπεράσει.
  - β. προκειμένου να τους ξεπεράσει.
  - α. επειδή θέλει να βοηθήσει τους άλλους να τους ξεπεράσουν.

(μονάδες 10)

2019 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

Γ1. α) Να γράψετε τα δομικά στοιχεία της έκτης παραγράφου του κειμένου (*Συλλογίζομουν πόσο ... του τρόμου*). Στη συνέχεια, να γράψετε τον τρόπο ανάπτυξης της ίδιας παραγράφου, αιτιολογώντας την απάντησή σας.
(μονάδες 6)

β) Το κείμενο που κάνατε περίληψη είναι επιφυλλίδα. Από τον ορισμό που παρατίθεται στη συνέχεια για την επιφυλλίδα να βρείτε τέσσερα χαρακτηριστικά του κειμενικού αυτού είδους που εντοπίζονται στο υπό εξέταση κείμενο και να γράψετε για καθένα από αυτά ένα σημείο του κειμένου που επαληθεύει την απάντησή σας.

Ως επιφυλλίδα ορίζεται ένα κείμενο που δημοσιεύεται σε εφημερίδες και περιοδικά, αναφέρεται σε διάφορα θέματα και γράφεται από πρόσωπο ειδικό στο θέμα. Σε μια επιφυλλίδα ο συγγραφέας μπορεί να ξεκινήσει από ένα επίκαιρο θέμα, αλλά πολλές φορές προχωρά σε παρατηρήσεις και σκέψεις διαχρονικού χαρακτήρα και γενικότερου ενδιαφέροντος. Η γλώσσα της επιφυλλίδας ποικίλλει. Άλλοτε κυριαρχεί η αναφορική λειτουργία κι άλλοτε δεσπάζει η ποιητική λειτουργία του λόγου. Η ελευθερία στην πραγμάτευση των θεμάτων έχει ως συνέπεια σε κάποιες περιπτώσεις να εμφανίζονται ειδικοί όροι και λόγιες εκφράσεις, ενώ, άλλες φορές, να εντοπίζονται λαϊκές ή και αδόκιμες εκφράσεις.

(μονάδες 2)

γ) Η αναπηρία είναι ένα εμπόδιο στην ψευδαίσθηση της ανύπαρκτης πληρότητας: Να ξαναγράψετε δύο φορές την παραπάνω πρόταση του κειμένου, προσθέτοντας ένα σημείο στίξης κάθε φορά, ώστε στην πρώτη περίπτωση να δηλώνεται ότι γίνεται ειρωνική χρήση της λέξης *ψευδαίσθηση* και στη δεύτερη περίπτωση να δηλώνεται ότι η λέξη *ανύπαρκτης* θεωρείται δευτερεύουσα πληροφορία.

(μονάδες 2)

2019 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

Γ2. α) *προβοκάρει, ψευδαίσθηση, υποδαυλιζόμενα, οικείο, γκετοποίηση, τερτίπια*: Για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου (οι λέξεις είναι υπογραμμισμένες στο κείμενο) να δώσετε από μια συνώνυμη, που να μην αλλοιώνει το νόημα του κειμένου.

(μονάδες 6)

β) *εκτέθηκε, επιδιώκουν, δημιουργία, απόθησης*: Με το δεύτερο συνθετικό καθεμιάς από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου να γράψετε δύο νέες σύνθετες λέξεις, η μία εκ των οποίων θα είναι ρήμα και η άλλη ουσιαστικό (σημείωση: το ουσιαστικό που θα γράψετε δεν θα πρέπει να είναι παράγωγο του ρήματος που θα γράψετε).

(μονάδες 4)

Δ. «*Σήμερα, όσο και αν η ρητορεία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανθεί, όσο και αν τα άτομα με ειδικές ανάγκες κατακτούν ολοένα και περισσότερα δικαιώματα, ας μη γελομάστε, ο φόβος, η άρνηση, οι διακρίσεις εξακολουθούν να παραμένουν*», επισημαίνει στην επιφυλλίδα της η Φωτεινή Τσαλίκογλου. Με αφορμή την ανάγνωση της επιφυλλίδας αυτής στο πλαίσιο του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας, αποφασίζετε σε ένα άρθρο σας, που θα δημοσιευθεί στη σχολική εφημερίδα, να επισημάνετε α) τα φαινόμενα που αποδεικνύουν ότι τα άτομα με αναπηρία αντιμετωπίζονται ακόμη ρατσιστικά σε πολλούς τομείς της κοινωνικής ζωής και β) τα οφέλη που θα προκύψουν, όταν τα άτομα με αναπηρία ενταχθούν πλήρως στην κοινωνία και την εργασία (400 – 500 λέξεις).

(μονάδες 50)

Ευχόμαστε επιτυχία!!!

2019 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Β' Γενικού Λυκείου
Γενικής Παιδείας

Σάββατο 13 Απριλίου 2019 | Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΘΕΜΑΤΑ

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:

Όταν η αναπηρία γίνεται τέχνη ...

Το γλυπτό άγαλμα μιας γυμνής εγκύου χωρίς χέρια και πόδια, που **εκτέθηκε** στην Trafalgar Square, σε μία από τις πιο πολυσύχναστες πλατείες του Λονδίνου, αναζωπυρώνει ερωτηματικά για τον ρόλο της τέχνης σήμερα, αλλά και για το μέχρι πού μπορεί να φτάσει η επινοητικότητα ενός δημιουργού, προκειμένου να πετύχει ... τι, αλήθεια, να πετύχει;

Η αναπηρία, όταν αναγορεύεται σε τέχνη (disability art), όταν σοκάρει και **προβοκάρει** με την οριακότητά της, ποιον τελικά θεραπεύει; Την υπόθεση της τέχνης, που έχει, έτσι κι αλλιώς, προορισμό να αφυπνίζει τις κοιμισμένες αισθήσεις και, σαν ένα σφυρί, να κομματιάζει την παγωμένη μέσα μας θάλασσα; Ή μήπως εκείνο που η καλλιτεχνική αναπαράσταση της αναπηρίας θεραπεύει είναι την ίδια την υπόθεση της αναπηρίας, την ευαισθητοποίηση, δηλαδή, του κοινού σε ένα θέμα ταμπού;

Η αναπηρία είναι ένα εμπόδιο στην **ψευδαίσθηση** της ανύπαρκτης πληρότητας. Υπενθυμίζει τη φθορά, το παρακμιακό, τον θάνατο δηλαδή. Σήμερα, όσο και αν η ρητορεία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανθεί, όσο και αν τα άτομα με ειδικές ανάγκες κατακτούν ολοένα και περισσότερα δικαιώματα, ας μη γελιόμαστε, ο φόβος, η άρνηση, οι διακρίσεις εξακολουθούν να παραμένουν, **υποδαυλιζόμενα** από το ανησυχητικά **οικείο** φάντασμα του θανάτου.

Τα έργα με θέμα την αναπηρία δεν **επιδιώκουν** να τη συγκαλύψουν και να τη μεταμφιέσουν, αλλά ευθαρσώς να την προβάλουν ως τέχνη στον ανοιχτό ορίζοντα. Δεν κρύβουν, αντίθετα υπερφωτίζουν. Κάνουν κραυγαλέα ορατό το μη καταδείξιμο. Η αναπηρία γίνεται η πρώτη και η ύστατη ύλη για τη **δημιουργία** έργων τέχνης που συναρπάζουν, όπως το πρόσφατο άγαλμα της Άλισον Λαπέρ, η οποία προσέφερε το ανάπηρο σώμα της ως μοντέλο στον ευφάνταστο καλλιτέχνη.

2019 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

Το άγαλμα του Κουίν αίρει όλα τα ταμπού περί συγκάλυψης και **απόθησης** και άρνησης της αναπηρίας. «Εύγε» ζητωκραύγαζαν οι μεν. «Οι ανάπηροι βρίσκουν τη θέση που τους αρμόζει». «Όχι, δεν είναι σωστό», φώναζαν οι δε. «Το μόνο που επιτυγχάνεται μέσα από τέτοια προβολή είναι η **υκετοποίηση** και η θεαματικοποίηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες».

Συλλογιζόμουν πόσο επινοητικός είναι ο ανθρώπινος ψυχισμός και σε πόσα **τερτίπια** καταφεύγει, προκειμένου να παραμείνει αδιατάρακτα ασφαλής. Το μικρό παιδί που φοβάται τα φαντάσματα έχει δύο τρόπους άμυνας. Ο ένας είναι να πεισθεί ότι δεν υπάρχουν. Ο άλλος είναι να μιλά συνεχώς γι' αυτά, για να ξορκίζει τον φόβο του. Με ένα λευκό σεντόνι να παριστάνει το ίδιο το φάντασμα, για να πάψει να φοβάται. Η αναπαράσταση, επομένως, έχει τον δικό της τρόπο να αμβλύνει τις οδύνες και τις ηδόνες του τρόμου.

Οι αισιόδοξες αναγνώσεις του αγάλματος **περίσσεψαν**. «Η δύναμη της ζωής», «Η περήφανη μάνα» κ.λπ., κ.λπ. Πουθενά δεν είδα αυτή την άλλη ανάγνωση, ότι δηλαδή, έτσι όπως είναι τα πράγματα, μόνο μέσα από ένα ανάπηρο σώμα, βλέπε μια ανάπηρη τάξη πραγμάτων, θα έλθει η νέα ζωή ...

Διασκευή επιφυλλίδας της Φωτεινής Τσαλίκογλου, εφημερίδα Τα Νέα, 11 / 7 / 2006

(Η Φωτεινή Τσαλίκογλου είναι συγγραφέας και καθηγήτρια Ψυχολογίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο. Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο της Γενεύης και ειδικεύτηκε στην Κλινική Ψυχολογία. Είναι συγγραφέας επιστημονικών βιβλίων και δοκιμίων. Μυθιστορήματά της έχουν ανέβει στο θέατρο, έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες και κυκλοφορούν στην Ευρώπη και την Αμερική).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

A. Στην τάξη διερευνάτε τη στάση του σύγχρονου ανθρώπου απέναντι στα άτομα με αναπηρία. Στο πλαίσιο της σχετικής συζήτησης, να παρουσιάσετε περιληπτικά το περιεχόμενο των τεσσάρων τελευταίων παραγράφων του κειμένου σε 80 περίπου λέξεις.

(μονάδες 15)

B1 Με βάση το κείμενο που σας δόθηκε, να επιλέξετε τις φράσεις που νοηματικά συμπληρώνουν τις προτάσεις που σας δίνονται στη συνέχεια:

- i.** Το γλυπτό άγαλμα μιας γυμνής εγκύου χωρίς χέρια και πόδια, που εκτέθηκε στην Trafalgar Square, εγείρει προβληματισμό σχετικά με:
  - α.** τη σχέση της τέχνης με τη ζωή.

2019 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

- β. τη φαντασία και την εφευρετικότητα του καλλιτέχνη.
γ. τις ρατσιστικές διαθέσεις ενός καλλιτέχνη.
- ii. Η αναπηρία υπενθυμίζει:
- α. την αδυναμία του ανθρώπου να αποδεχθεί την ελλειμματικότητά του.
β. ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα διασφαλίζονται σήμερα πλήρως.
γ. ότι ο άνθρωπος δεν φοβάται πλέον τον θάνατο.
- iii. Τα έργα με θέμα την αναπηρία:
- α. συσκοτίζουν το πρόβλημα αυτό.
β. αναδεικνύουν το πρόβλημα αυτό.
γ. προκαλούν σφοδρές και βίαιες διαμαρτυρίες.
- iv. Το άγαλμα του Κουίν:
- α. προκάλεσε θετικά μόνο σχόλια.
β. προκάλεσε αρνητικά μόνο σχόλια.
γ. αντιμετωπίστηκε με αμφιθυμία από την κοινή γνώμη.
- v. Ένας άνθρωπος μπορεί να μιλάει για τους φόβους του:
- α. επειδή δεν θέλει να τους ξεπεράσει.
β. προκειμένου να τους ξεπεράσει.
α. επειδή θέλει να βοηθήσει τους άλλους να τους ξεπεράσουν.

(μονάδες 15)

- Γ1. α) Να γράψετε τα δομικά στοιχεία της έκτης παραγράφου του κειμένου (**Συλλογιζόμουνά πόσο ... του τρόμου**). Στη συνέχεια, να γράψετε τον τρόπο ανάπτυξης της ίδιας παραγράφου, αιτιολογώντας την απάντησή σας.

(μονάδες 6)

- β) **Η αναπηρία είναι ένα εμπόδιο στην ψευδαίσθηση της ανύπαρκτης πληρότητας:** Να ξαναγράψετε δύο φορές την παραπάνω πρόταση του κειμένου, προσθέτοντας, ένα σημείο στίξης κάθε φορά, ώστε στην πρώτη περίπτωση να δηλώνεται ότι γίνεται ειρωνική χρήση της λέξης **ψευδαίσθηση** και στη δεύτερη περίπτωση να δηλώνεται ότι η λέξη **ανύπαρκτης** θεωρείται δευτερεύουσα πληροφορία.

(μονάδες 4)

2019 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

Γ2 α) *προβοκάρει, ψευδαίσθηση, υποδαυλιζόμενα, οικείο, γκετοποίηση, τερτίπια*: Για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου (οι λέξεις είναι υπογραμμισμένες στο κείμενο) να δώσετε από μια συνώνυμη, που να μην αλλοιώνει το νόημα του κειμένου.

(μονάδες 12)

β) *εκτέθηκε, επιδιώκουν, δημιουργία, απόθησης*: Με το δεύτερο συνθετικό καθεμιάς από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου να γράψετε δύο νέες σύνθετες λέξεις, η μία εκ των οποίων θα είναι ρήμα και η άλλη ουσιαστικό (σημείωση: το ουσιαστικό που θα γράψετε δεν θα πρέπει να είναι παράγωγο του ρήματος που θα γράψετε).

(μονάδες 8)

Δ. «*Σήμερα, όσο και αν η ρητορεία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανθεί, όσο και αν τα άτομα με ειδικές ανάγκες κατακτούν ολοένα και περισσότερα δικαιώματα, ας μη γελιόμαστε, ο φόβος, η άρνηση, οι διακρίσεις εξακολουθούν να παραμένουν*», επισημαίνει στην επιφυλλίδα της η Φωτεινή Τσαλίκογλου. Με αφορμή την ανάγνωση της επιφυλλίδας αυτής στο πλαίσιο του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας, αποφασίζετε σε ένα άρθρο σας, που θα δημοσιευθεί στη σχολική εφημερίδα, να επισημάνετε τα οφέλη που θα προκύψουν, όταν τα άτομα με αναπηρία ενταχθούν πλήρως στην κοινωνία και την εργασία (300 λέξεις).

(μονάδες 40)

2019 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:

Ο Fabien Marsaud (1977) είναι ένας από τους δημοφιλέστερους Γάλλους καλλιτέχνες (τραγουδοποιός, αυτοσχεδιαστικός ποιητής). Για το καλλιτεχνικό του έργο έχει λάβει πλήθος διακρίσεων, ενώ το 2008 τιμήθηκε από τη γαλλική κυβέρνηση με τον τίτλο του ιππότη του Τάγματος των Τεχνών και των Γραμμάτων. Το καλοκαίρι του 1997 εργαζόταν σε μια αθλητική κατασκήνωση και έκανε μια βουτιά στην πισίνα, η οποία στάθηκε μοιραία για την εξέλιξη του: τραυμάτισε πολύ σοβαρά τη σπονδυλική του στήλη και η διάγνωση ήταν ότι δεν θα μπορούσε να περπατήσει ξανά. Ωστόσο, ύστερα από έναν χρόνο εντατικής θεραπείας και επίμονης προσπάθειας, διέψευσε τις προβλέψεις. Στο βιβλίο του με τίτλο «Πάντα Ήρωες», από το οποίο αντλείται το παρακάτω απόσπασμα, αφηγείται με χιούμορ, περιπαικτική διάθεση και πολύ συναίσθημα τη δωδεκάμηνη περιπέτειά του ως ατελούς τετραπληγικού, μεταφέροντας στον αναγνώστη τις εμπειρίες του από το Κέντρο Αποκατάστασης.

Θέλω να κάνω εμετό. Είναι πάντα μια ταλαιπωρία για μένα όλα τα μέσα μεταφοράς, όποια κι αν είναι αυτά. Παθαίνω ναυτία, όχι μόνο στο πλοίο, αλλά και στο αεροπλάνο, στο αυτοκίνητο, παντού... Να με λοιπόν, καρφωμένος ανάσκελα, μια αληθινή δοκιμασία.

Είναι 11 Αυγούστου και θα πρέπει να έχει 35 βαθμούς μέσα στο ασθενοφόρο. Είμαι ιδρωμένος, αλλά όχι τόσο όσο ο βοηθός νοσοκόμος που είναι από πάνω μου. Τον βλέπω να χειρίζεται τα σωληνάκια, τα σακούλάκια και άλλα πολλά περίεργα πράγματα. Ο ιδρώτας στο πρόσωπό του γλιστράει σαν νερό μέχρι το σαγόνι του, σχηματίζοντας σταγόνες. Είναι αηδιαστικό.

Μόλις έχω βγει από το νοσοκομείο που ήμουν για ανάνηψη τις τελευταίες εβδομάδες. Με οδηγούν σήμερα σ' ένα μεγάλο Κέντρο Αποκατάστασης, που συγκεντρώνει την αφρόκριμα των αναπήρων βαριάς μορφής: παραπληγικούς, τετραπληγικούς, κρανιοτραυματίες, ακρωτηριασμένους, ασθενείς με βαριά εγκαύματα ... Ωραία, λέω, νομίζω ... θα το γλεντήσουμε.

Η μηχανή σβήνει τελικά. Η πίσω πόρτα ανοίγει, οι γνωστές χειρονομίες της τηλεοπτικής σειράς «Στην εντατική», και αισθάνομαι το φορείο που είμαι ξαπλωμένος να γλιστράει έξω από το νοσοκομειακό. Ο ήλιος με χτυπάει στο πρόσωπο και δεν μπορώ να κρατήσω τα μάτια μου ανοιχτά. Νιώθω σαν να πιέζουν τα βλέφαρά μου. Είναι ένας μήνας τώρα που δεν έχουμε συναντηθεί έτσι ο ήλιος κι εγώ, και η συνέντευξη είναι λίγο βίαιη.

Για μια στιγμή, ο τύπος σπρώχνει το φορείο, περνάμε μια πόρτα. Μπαίνοντας μέσα σ' αυτό το καινούργιο κτίριο, βρίσκω επιτέλους λίγη δροσιά. Διασχίζουμε ατέλειωτους διαδρόμους, με τα νέον στερεωμένα στο ταβάνι να τρεμοπαίζουν σαν φλας, ο τραυματιοφορέας σταματά κι εγώ περιμένω. Νέα κεφάλια σκύβουν πάνω μου, για να με χαιρετήσουν, ξεκινάμε πάλι. Χωνόμαστε στο εσωτερικό ενός ασανσέρ, μεγάλου σαν την τραπεζαρία του σπιτιού μου, και διασχίζουμε πάλι άλλους διαδρόμους, ακόμα πιο μακριές. Πιστεύω πως ο αρχιτέκτονας αυτού του Κέντρου είχε, από πολύ μικρός, πάθος

2019 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

για τους διαδρόμους. Καταλήγουμε σ' αυτό που θα πρέπει να είναι το δωμάτιό μου για τους επόμενους μήνες. Δύο βοηθοί νοσοκόμοι φτάνουν, για να βοηθήσουν να μεταφερθώ στο κρεβάτι μου. Γλιστράνε τα μπράτσα τους κάτω από το σώμα μου και μετράνε δυνατά: «Ένα, δύο... τρία». Στο τρία με σηκώνουν με τη μία, για να με τοποθετήσουν στο κρεβάτι. Είχα ήδη δει να το κάνουν αυτό στην «Εντατική». Αυτή τη φορά, όμως, είμαι εγώ αυτός που μπήκε στο σίριαλ. Πάει ένας μήνας πια, που είμαι κι εγώ ένα επείγον περιστατικό.

Απολαμβάνω τη δροσιά των καινούργιων μου σεντονιών και ανακαλύπτω το καινούργιο μου ταβάνι. Πρέπει να ξέρετε πως, όταν είσαι σε ύπτια θέση με απόλυτη ανικανότητα να κινηθείς, το οπτικό σου πεδίο πρέπει να ικανοποιείται από την οροφή του μέρους που σε εγκατέστησαν και από τα πρόσωπα αυτών που έχουν την καλοσύνη να σκύβουν πάνω σου, όταν σου μιλούν.

[...] Σε αυτές τις περιστάσεις, άσχετα με το τι πιστεύουμε, δεν σκεφτόμαστε πολύ το μέλλον, ακόμα και το πολύ κοντινό. Εδώ κι έναν μήνα είμαι πολύ απασχολημένος με την έρευνα για την ταχεία φυσική μου αποκατάσταση, συχνά μάταια, πολύ ταλαιπωρημένος από τα απρόοπτα του παρόντος, για να ασχοληθώ με το μέλλον. Η έλλειψη της κίνησης, απ' ό,τι φαίνεται, δημιουργεί μία ταλαιπωρία μόνιμη. Πώς μπορούμε να ξύσουμε το φρύδι, αν δεν μπορούμε να κινήσουμε τα χέρια. Τέλος πάντων, αυτό που θα συμβεί αύριο ή μεθαύριο είναι το λιγότερο που με απασχολεί. Η μέρα μου ήταν δύσκολη, είχα τάση για εμετό για δυο ώρες, ένας χοντρός συνοδός ίδρωσε από πάνω μου σε όλη τη διαδρομή.

Λοιπόν, θέλω να μ' αφήσουν ήσυχο, σαν πολλές πληροφορίες και καινοτομίες δέχτηκα σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα.

Έχω ήδη και ένα νέο ταβάνι ...

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

A. Να εντοπίσετε δύο σημεία του κειμένου όπου ο αφηγητής χρησιμοποιεί την ειρωνεία και να αναλύσετε σε 40 περίπου λέξεις το καθένα.

(μονάδες 15)

B1. Με βάση το κείμενο που σας δόθηκε, να επιλέξετε τις φράσεις που νοηματικά συμπληρώνουν τις προτάσεις που σας δίνονται στη συνέχεια:

i. Ο αφηγητής μεταφέρεται:

- α. στο νοσοκομείο μετά από έναν σοβαρό τραυματισμό.
- β. στο χειρουργείο, για να υποβληθεί σε λεπτή χειρουργική επέμβαση.
- γ. σε κέντρο θεραπείας, όπου θα γίνει προσπάθεια να αντιμετωπιστεί η σοβαρή αναπηρία του.

2019 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

- ii.** Ο αφηγητής:
- α. είναι ευγνώμων, που δέχεται τη φροντίδα των ειδικών.
  - β. είναι ιδιαίτερα παρατηρητικός, γιατί νιώθει αμηχανία.
  - γ. νιώθει καταρρακωμένος και αβοήθητος.
- iii.** Η κατάσταση που ζει και περιγράφει ο αφηγητής:
- α. του θυμίζει παρόμοιες καταστάσεις που έχουν ζήσει φίλοι του.
  - β. του είναι παντελώς άγνωστη.
  - γ. του θυμίζει παρόμοιες καταστάσεις που έχουν ζήσει ήρωες κάποιου σίριαλ.
- iv.** Τον αφηγητή απασχολεί ιδιαίτερα:
- α. το πώς θα αντιμετωπίσει απλά πρακτικά προβλήματα.
  - β. το μέλλον του.
  - γ. η αντιμετώπισή του από τα μέλη της οικογένειάς του.
- v.** Ο αφηγητής:
- α. κάνει ειρωνικά σχόλια, για να προσβάλει όσους δείχνουν τον οίκτο τους προς αυτόν.
  - β. χρησιμοποιεί το χιούμορ και την ειρωνεία ως μηχανισμό άμυνας.
  - γ. έχει πραγματική ανάγκη να διακωμωδήσει την κατάστασή του.

(μονάδες 15)

- Γ1. α)** Σε ποιον γραμματικό χρόνο γίνεται η αφήγηση; Τι πετυχαίνει ο αφηγητής με την επιλογή αυτού του χρόνου;

(μονάδες 10)

- β)** Να αιτιολογήσετε την επιλογή του συγγραφέα να χρησιμοποιήσει στην αφήγηση την τεχνική του εσωτερικού μονολόγου.

(μονάδες 10)

- γ)** Να εντοπίσετε μια μεταφορά, μια παρομοίωση, μια προσωποποίηση και μια μετωνυμία στο απόσπασμα που σας δόθηκε.

(μονάδες 10)

2019 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

- Δ. Ο αφηγητής, ιδιαίτερα σοκαρισμένος από τη δυσάρεστη κατάσταση με την οποία βρίσκεται αντιμέτωπος, εξομολογείται τις πρώτες σκέψεις του για την αναπηρία. Ποια πιστεύετε ότι είναι τα βασικότερα αρνητικά συναισθήματα και ψυχολογικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ένας άνθρωπος που μένει ανάπηρος μετά από ένα ατύχημα και γίνεται δέκτης του οίκτου του κοινωνικού του περίγυρου (150 περίπου λέξεις);

(μονάδες 40)

Ευχόμαστε επιτυχία!!!